

به داروخانه‌ها به گونه‌ای که اشکال مایع داروها (شربت، سوسپانسیون، آمپول و ...) یخ نزنند و به اشکال دارویی دیگر هم آسیب وارد نشود، مراقبت شبانه‌روزی را طلب می‌کرد که خوش‌بختانه با یاری خداوند، بنده و همکارانم توانستیم از این آزمون سربلند بیرون آییم. با این حال، باید اذعان داشت که در این گونه موارد، وظایف مسؤول فنی با نفع شرکت توزیعی یا تولیدکننده هم‌سو می‌باشد و بنابراین، تمامی عوامل بازرگانی، فروش، انبار و ... به کمک می‌شتابند اما در بسیاری از مواقع وظایف مسؤول فنی نه تنها با منافع شرکت توزیعی یا تولیدی هم جهت نیست بلکه باعث

در طول مدتی که بنده به عنوان مسؤول فنی مشغول به کار بوده‌ام، گاهی اوقات با موارد غیرطبیعی مانند بارش برف در شهر رشت (چند سال پیش) و سرمای عجیب امسال زمستان برخوردار داشته‌ام. طی این زمستان در برخی شهرها مانند اردبیل دما به ۳۵- درجه سانتی‌گراد رسید و علاوه بر آن، در بسیاری از شهرها مانند ساری یا مشکل قطع برق و گاز وجود داشت یا گاز اداره‌ها و شرکت‌ها به خاطر گاز رسانی به منازل قطع شد. در چنین شرایطی، پایش و کنترل دمای انبار در محدوده استاندارد و همچنین حمل و نقل دارو از انبار مرکزی به مراکز پخش و از مراکز پخش

دکتر مظلومی - خدا وی را رحمت کند - مدیر کل نظارت بر امور دارو و مواد مخدر بودند، چنین اتفاقی برای بنده افتاد. خوش بختانه مدیر عامل پذیرفت به دلیل جلسات متعددی که به هنگام استعفا داشته، فراموش کرده تا نامه بازخوانی را برای این حقیر بفرستد و همین عامل باعث شد تا دکتر مظلومی استدلال بنده مبنی بر این که ارسال رونوشتی برای مسؤول فنی می‌تواند از بروز چنین مواردی جلوگیری به عمل آورد، پذیرفت و از آن پس تا پایان مدیریت ایشان، رونوشتی هم برای مسؤولان فنی ارسال می‌شد که پس از آن قطع گردید.

در یک بررسی چند ماه که بنده با کمک برخی از همکاران خود در شرکت‌های توزیعی دیگر انجام دادیم (سال ۱۳۸۱)، در حدود ۲۳ درصد نامه‌های مربوط به مسؤول فنی به دست وی می‌رسد! ولی چنانچه موارد خلاف قانونی روی دهد، مسؤول فنی باید پاسخگو باشد و پذیرای مسائلی چون دیه، زندان و ... شود.

از طرف دیگر، چنانچه اختلاف سلیقه‌ای بین مدیرعامل و مسؤول فنی روی دهد و این اختلاف شدت پیدا کند، این مسؤول فنی است که باید با محیط کار خود خداحافظی کند و نباید توقع داشته باشد که اداره کل نظارت بر امور دارو و مواد مخدر هیچ‌گونه حمایتی از وی به عمل آورد. به یاد دارم که چند سال پیش موردی اتفاق افتاد و مدیر کل وقت اداره نظارت بر امور دارو و مواد مخدر فرمودند که مدیر عامل حق دارد مدیری که انتخاب کرده را عزل کند و آن مدیرعامل توانست یکی از بهترین مسؤولان فنی را کنار بگذارد.

به راستی، اگر اعتقاد داریم که مسؤول فنی

تحمیل کارهایی می‌گردد که مورد خوشایند بسیاری نمی‌باشد. در ضمن، وظایفی که بر عهده وی قرار دارد، باعث می‌شود تا در کارهایی که هیچ‌گونه ارتباطی با او ندارند (انبارگردانی و ...) مداخله کند. به همین دلیل است که در بهترین و مودبانه‌ترین حالت، وی را نخود هر آش! می‌دانند. در ساختار اداری شرکت‌های توزیعی، مسؤول فنی تحت امر مدیرعامل قرار دارد و خود نیز زیر مجموعه‌ای ندارد. در واقع، برای وی نقش مشورتی در نظر گرفته شده‌است. بنابراین، از قدرت اجرایی بی‌بهره می‌باشد و توان اجرایی وی به صورت عملی وابسته به مدیرعاملی است که با او کار می‌کند. اگر مدیرعامل همراه باشد - شانس و سعادت که بنده طی این سال‌ها داشته‌ام - او می‌تواند منشا اثر قرار گیرد و الا ...

از سوی دیگر، برخورد اداره کل نظارت بر امور دارو و مواد مخدر با مسؤولان فنی به نحوی است که وی را بالاترین مقام اجرایی پس از مدیرعامل می‌دانند و توقع دارند که وی از تمام نکات مطلع و جواب‌گوی تمامی موارد از ساختار اداری یک شرکت گرفته تا روش‌های آفت‌زدایی انبار باشد. در غیر این صورت، باید پروانه وی ابطال گردد!

البته، این ارتباط همواره یک سویه است. مسؤولان فنی نباید انتظار داشته باشند که اگر نامه‌ای مبنی بر بازخوانی (Recall) یک دارو ارسال شد، رونوشتی نیز برای آنان ارسال گردد و چنانچه به هر دلیلی، مدیرعامل نامه بازخوانی یک دارو را برای مسؤول فنی نفرستاد، این مسؤول فنی است که باید مورد مواخذه قرار گیرد، چون علم غیب نداشته است! در زمانی که جناب آقای

سطح بالای کارشناسان FDA و مسؤولان فنی (مدیران تضمین کیفیت) شرکتها استفاده می‌کند و بدین نحو، نه تنها شرایط فعلی شرکت‌های توزیعی یا تولیدی بهبود می‌یابد بلکه این نیروهای آموزش دیده و متخصص می‌توانند حرکت سیستم را به سوی تعالی تضمین نمایند. در این کشورها، مسؤول فنی دیگر یک فرد تنها نیست بلکه مدیر واحدی به عنوان تضمین کیفیت است. در این واحد، یک گروه به بررسی نقایص یا طراحی روش‌های بهبود و ارتقا در هر زمینه می‌پردازند و پس از تعیین راه‌کارهای عملی، آن را در اختیار مدیر عامل و دیگر مدیران اجرایی قرار می‌دهند. سپس، بر اجرای این طرح‌ها نظارت می‌کنند و بدین نحو، همه افراد با آرامش و به دور از جنجال در کلیه سطوح دست در دست یکدیگر و با هم، در ارتقای سطح شرکت از نظر GDP، GMP و GSP کوشش می‌نمایند. با چنین روشی ما نیز قادر هستیم تا در شرکت‌های تولیدی و توزیعی امکانات و روش‌های لازم را بهبود بخشیم و اداره کل نظارت بر امور دارو و مواد مخدر نیز به هدف نهایی خود که تولید و توزیع دارو در شرایط استاندارد می‌باشد، دست می‌یابد.

دکتر مجتبی سرکندی

مدیری از یک شرکت توزیعی یا تولیدکننده می‌باشد و حق نصب یا عزل او با مدیر عامل آن شرکت است، چگونه توقع داریم که این مدیر، علیه شرکت و مدیر عامل آن نامه‌ای برای اداره کل نظارت بر امور دارو و مواد مخدر بنویسد، نامه‌ای که ناگفته پیدا است عاقبت نویسنده آن چه می‌شود. البته، حتی در این صورت هم، بار گناه به گردن مدیر عامل می‌افتد که وی نیز علی‌رغم قدرت اجرایی زیاد، باید به افراد دیگری پاسخگو باشد. به عبارت دیگر، مدیر عامل هم مانند مسؤول فنی کارمند شرکت محسوب می‌شود. بنابراین، راهی که می‌رویم اشتباه است. با ابطال پروانه یک مسؤول فنی و بی‌آبرویی او یا حتی تعویض یک مدیر عامل، تغییری بنیادی در سیاست‌گذاری‌ها برای ارتقای GDP و GMP به وجود نمی‌آید. تجربه کشورهای توسعه یافته بیانگر آن می‌باشد که این روش نمی‌تواند مفید و موثر باشد، همان‌گونه که تجربه خود ما نیز گواه این امر است. مناسب‌ترین روشی که در حال حاضر در آمریکا و کشورهای اروپایی استفاده می‌شود، آن است که پس از دو بار تذکر در مورد نقایص، جریمه‌های نقدی سنگین برای شرکت و نه فرد تعیین می‌گردد. با استفاده از این امر، برای جلوگیری از زیان‌های ناشی از جرایم، شرکت به سمت استفاده از روش‌های بهینه جهت تولید یا توزیع سوق داده می‌شود و مسؤول فنی می‌تواند به وظیفه اصلی خود که آرایه راه کارهای مطلوب در زمینه قوانین تولید یا توزیع بهینه است، بپردازد. از طرف دیگر، نیاز به ایجاد تنش و درگیری در محیط کار نیست. سازمان دارو و غذای آمریکا (FDA) این جریمه‌های اخذ شده را برای آموزش